

## Canvis en el sector financer

## O caixa o faixa

En general, les caixes tenen un grau d'eficiència financera i social més gran que els seus competidors

ANTON  
Gasol

La dita popular *o caixa o faixa* té el seu origen en una consigna que manifestà el general Prim a la batalla de Castillejos: «O caixa de morts o faixa de general».

Ara, una plèiade de veus des de tots els angles clamen perquè les caixes d'estalvis duguin a terme una cura d'aprimament en forma de fusions: o caixa o faixa. És una campanya d'assetjament i enderrocament dissenyada durant el boom econòmic, el llançament de la qual s'esperava en el moment de les vaques magres. També crec que les caixes han brindat en safata de plata arguments als seus detractors, sobretot des que van abandonar, pràcticament totes, el principi de territorialitat clàssica, es van concentrar excessivament en el sector immobiliari i algunes van entrar amb massa ímpetu en el món de les participacions accionaries.

L'expansió històrica de la xarxa d'oficines és determinant per explicar el comportament dels bancs i les caixes. Durant els anys 60 i primera meitat dels 70, bancs i caixes tenien unes xarxes d'unes 6.000 oficines cada grup. El 1983, els bancs, amb 16.400 oficines, superaven de 6.000 la xarxa que tenien les caixes. Actualment, la xarxa de 25.000 oficines de les caixes supera en 9.000 oficines la dels bancs. Entre el 1990 i el 2009, els bancs van passar de tenir 16.835 oficines a tenir-ne 14.840 (2.000 menys, només el Santander n'ha reduït 1.758, un 37%), i les caixes van passar de 13.685 a 24.202 (10.000 més).

Gràcies a aquesta expansió d'oficines desenfrenada ha estat com les caixes no han parat de guanyar quota de mercat als bancs pels princi-

pals indicadors d'activitat i de servei (dipòsits, crèdits, i sobretot mitjans -oficines, caixers i targetes-, i no tant en empleats) i han passat de tenir una tercera part de quota a principis dels 80 a tenir-ne més de la meitat actualment. I és clar, s'entén que s'hagin convertit en incòmodes per a la banca. Si, a més a més, hi afegim que des del 1984 la solvència del conjunt de les caixes -mesurada pel seu capital de millor qualitat- és força superior a la del conjunt de la banca, i que en només els darrers 10 anys han destinat a obra social 12.500 milions (una mitjana del 27% del seu resultat anual), una xifra gens insignificant, no és estrany que s'aprofiti qualsevol eventualitat per fer ressonar els tambors de guerra. La veritat és que tenen, en general, un grau d'eficiència financera i social més gran per haver gestionat millor que els seus competidors determinats factors com ara l'orientació al client, l'elevat nivell tecnològic, la innovació en productes d'estalvi i serveis, el personal i l'arrelament territorial i social.

¿I, DONCS, QUIN és el problema? Els crèdits concedits al sector de la construcció i la promoció residencial -entre bancs, caixes i cooperatives- és de 402.000 milions d'euros, i d'aquests els problemàtics, segons el Banc d'Espanya, són 165.000 milions i la pro-



MARTÍN TOGNOLA

**Gràcies a l'expansió d'oficines, aquestes entitats han guanyat quota de mercat als bancs**

visió existent és de 58.000 milions i la pèrdua potencial és de 54.000 milions, dels quals uns 20.000 milions corresponen al conjunt de les 43 caixes espanyoles, sense considerar les dues més grans: La Caixa i Caja Madrid.

¿QUIN ÉS EL GRAU de solvència de les caixes? El coeficient de solvència total de les caixes era el 2009 del 12,2% respecte del 8% mínim (més del 50% de coixi); la solvència amb capital de la major

qualitat és del 9,7%, quan el mínim ara és del 4%. Si mirem la solvència de cadascuna de les caixes espanyoles, veiem que cap caixa té un coeficient de solvència inferior al 8%, ben al contrari. Totes passen del 10%, llevat de quatre, i n'hi ha 27 que passen del 12% de coeficient de solvència. I si ens fixem en el nivell de solvència mesurat només pels recursos propis bàsics o de més qualitat, oscil·la entre el 14% i un mínim del 6%, molt per sobre de l'exigible.

¿POT TRONTOLLAR, doncs, la solvència de les caixes? En el supòsit més catastròfic que el marge d'exploració de les caixes no permetés continuar augmentant les provisions pels crèdits problemàtics i, per tant, les pèrdues potencials -considerant que no es recuperés res de les garanties hipotecàries- s'haguessin d'eixugar amb recursos propis, això implicaria disminuir el seu coeficient de solvència. Doncs bé, atès que el volum de recursos propis de les caixes (sense comptar ni La Caixa ni Caja Madrid) és de 48.169 milions d'euros, i suposant que en conjunt tenen un nivell de solvència comparable al del conjunt de bancs, caixes i cooperatives, resulta que per cada 3.900 milions d'euros de pèrdua que s'haguessin d'eixugar amb recursos propis, disminuiria un punt el coeficient de solvència. Per tant, cobrir tots els 20.000 milions de crèdits problemàtics no provisionats significaria reduir en cinc punts el coeficient de solvència. Dit d'una altra manera, si calgués capitalitzar les caixes per fer front a les pèrdues potencials sense que això perjudicés el seu coeficient de solvència, com a màxim caldria fer una aportació de capital de 20.000 milions d'euros per al conjunt de totes les 43 caixes, sense comptar cap de les dues grans. ≡

Doctor en Economia

## Set x set

OLGA  
Merino

## Una trobada en la diada de Sant Jordi

Ignoro què serà de mi després d'aquesta cita. A través del correu electrònic, vam convenir a veure'ns avui, durant algun moment de la tarda, que serà caòtica. Hem intercanviat els números dels mòbils per concretar el lloc i l'hora. Estic una mica neguitosa; encara no sé ni com sona la seva veu.

Fa encara no un parell de setmanes i per un joc de casualitats, vaig descobrir que tinc un germà a València, a Sueca, entre els arrossars que banya el Xúquer. El meu germà es diu Manuel Baixauli i és escriptor i pintor (o viceversa). En realitat, m'he arrogat el parentiu sense demanar-li permís i només perquè tots dos compartim un úter fosc i voraç, una malaltia rara batejada com a síndrome de Guillain-Barré, d'aquelles que tant fascinen el doctor House. El meu germà Baixauli s'hi refereix com *l'Infern*; així, en majúscules. Ho explica a *El llibre de la Marató* de TV-3, dedicada aquest any a les patologies minoritàries. Aquest avern particular

**Manuel Baixauli s'ha desplaçat des de Sueca per firmar exemplars d'Espiral**

-els inferns adopten formes molt diverses i imprevisibles- consisteix a «quedar-se, en poques hores i sense saber per què [...], completament paralític, amb tot el cos mort excepte els ulls, les orelles i el cervell, que ho gravaran tot amb una lucidesa terrible». Al meu germà li va tocar quedar-se 42 dies eterns en aquell «insomni infinit».

Em moro de ganes de conversar amb ell i, al mateix temps, tinc por. Pot ser que avui, a la tarda, quan estiguem cara a cara asseguts a la taula d'alguna cafeteria del centre, no tingui pilotes de dir-li una cosa. Per més que les tensis, les paraules mai estan a l'altura. Potser millor callar. Un silenci eloqüent només tacat pels llibres, que és el que ha vingut a fer Manuel Baixauli a Barcelona durant la diada de Sant Jordi, firmar exemplars d'*Espiral* (Proa), una antologia que aplega 68 relats brevíssims. De moment, estic llegint la seva obra anterior, *L'home manuscrit*, que va obtenir els premis Mallorca de Narrativa (2006), Nacional de la Crítica i Salambó (2007). La vaig començar abans d'ahir i em té atrapada. Estranyament, la novel·la arrenca així: «Ignoro què serà de mi després d'aquesta cita». ≡

## En seu vacant

## Un amic escriptor, un dia com avui

JOSEP MARIA  
Fonalleras

Un amic escriptor manté la teoria que, el dia de Sant Jordi, els del ram es presenten davant de l'hipotètic lector com si fossin meretrisus. Postulen la seva mercaderia (que no prové de la carnalitat sinó de l'exercici més o menys intel·lectual) i ofereixen els serveis a qui s'aturi davant la seva parada. M'ho diu no pas amb un aire compungit ni somnolent o esquiú. Tampoc no es podria dir que està ir-

ritat. Simplement observa i anota el que veu. Ell mateix, aquest amic escriptor, forma part de la multitudinària celebració col·lectiva. Vull dir que no és dels que opten per quedar-se a casa i es neguen a signar els exemplars dels seus llibres. S'asseu al costat d'altres escriptors i espera que el vinguin a buscar, que paguin per observar com estampa la firma, mentre fa veure que viu en una bombolla i que aquest dia és irreal, un somni del qual despertarà per poder tornar a recloure's al seu estudi i escriure, que és el que sap fer.

M'explica les anècdotes que expliquen tots els escriptors. És a dir: la del lector que el confon amb un altre, la facècia de la lectora que vol

un llibre signat encara que ell no en sigui l'autor. Detalls que ajuden a passar el dia i que tots comparteixen, després, en un còctel de celebració final. Aquest és un dia on hi ha molta gent que gaudeix i on uns quants escriptors no saben on amagar-se. Tímids de mena, uns quants, fan veure que no hi tenen res a veure, amb la parafernàlia. Qualsevol intrusió en el seu món és percebuda com un atemptat de conseqüències irreparables. Però, ja se sap. Si t'ofereixes a la via pública, li dic a l'amic, has de comptar amb les conseqüències que una tal acció pot provocar. Em diu que sí, que és això, justament, el que confirma la seva teoria. I també afegeix: «De totes maneres tampoc no n'hi ha per tant». ≡



**Fundador:** ANTONIO ASENSIO PIZARRO.  
**President:** Antonio Asensio Mosbah.  
**President de la Comissió Executiva:** Juan Llopart Pérez.  
**Director General:** Conrado Carnal.  
**Director Editorial i de Comunicació:** Miguel Àngel Liso.  
**Directors d'Àrea:**  
**Prensa:** Enrique Simarro.  
**Comercial i Publicitat:** Pablo San José.  
**Llibres i Plantes d'impressió:** Román de Vicente.  
**Revistes:** Marta Ariño.  
**Recursos:** David Casanovas.

**EDICIONES PRIMERA PLANA:**  
**Director General:** Enrique Simarro.  
**Directors:** J. Garçon (comercial), D. Segura (màrqueting), M. Fañanàs (r. externes), J. L. Busquets (tresoreria), J. Sicart (administració), L. M. Blasco (sistemes d'edició), K. Olivier (tecnologies), M. Moya (producció).  
**Impressió:** Gráficas de Prensa Diaria.  
**Director:** L. Miranda. **Distribució:** Logística de Medios Catalunya S.L. Consell de Cent, 425-427, 3ª planta. 08009, Barcelona. T: 93 265 53 53. Fax: 93 484 37 48.  
**Publicitat:** Zeta Gestión de Medios. Dir. general: P. San José. **Director comercial:** S. Germán. Consell de Cent, 425-427, 6a planta; 08009 Barcelona. T: 93 265 53 53. O'Donnell, 12. 28009 Madrid. T: 91 586 97 00.